

RESPUBLIKINIS
PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ
CENTRAS

**RESPUBLIKINIO PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ CENTRO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL RESPUBLIKINIO PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ CENTRO FILIALUOSE
GALIMO FIZINIO, PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ DARBUOTOJUS
(TARP DARBUOTOJŲ) PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS
PROCEDŪROS TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO**

2021 m. sausio 20 d. Nr. 1.3- 12 (1.2)
Vilnius

1. T v i r t i n u Respublikinio priklausomybės ligų centro filialuose galimo fizinio, psichologinio smurto prieš darbuotojus (tarp darbuotojų) prevencijos ir intervencijos procedūros tvarkos aprašą (toliau – tvarkos aprašas)(pridedama).

2. P a v e d u RPLC Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių filialų direktoriams:

- 2.1. užtikrinti procedūros įgyvendinimą filialuose;
- 2.2. supažindinti pasirašytinai visus filialo darbuotojus su tvarkos aprašu;
- 2.3. esant reikalui siūlyti tvarkos aprašo tikslinimą.

3. N u r o d a u:

3.1. RPLC Bendrųjų reikalų ir vidaus administravimo skyriaus personalo specialistui registruoti gautus kreipimus, susijusius su tvarkos aprašu;

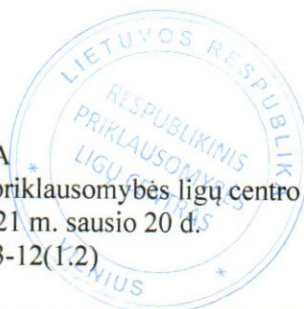
3.2. RPLC Metodinio vadovavimo ir monitoringo skyriaus vedėjui vieną kartą per metus kiekviename RPLC filiale inicijuoti, darbuotojų mokymus psichosocialinių rizikos veiksnių tema ir organizuoti darbuotojų apklausą;

3.3. RPLC Metodinio vadovavimo ir monitoringo skyriaus Ryšių su visuomene specialistui paskelbti tvarkos aprašą įstaigos internetiniame tinklalapyje.

Direktorius

Emilis Subata

PATVIRTINTA
Respublikinio priklausomybės ligų centro
direktoriaus 2021 m. sausio 20 d.
įsakymu Nr. 1.3-12(1.2)

RESPUBLIKINIO PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ CENTRO FILIALUOSE GALIMO FIZINIO, PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ DARBUOTOJUS (TARP DARBUOTOJŲ) PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS PROCEDŪROS TVARKOS APRAŠAS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Respublikinio priklausomybės ligų centro (toliau – RPLC) filialuose vykdomų fizinio, psichologinio smurto prieš darbuotojus (tarp darbuotojų) prevencijos ir intervencijos procedūros tvarkos aprašo (toliau – tvarka) tikslas – užkirsti kelią fiziniam ir psichologiniam smurtui prieš darbuotojus (tarp darbuotojų).
2. Tvarkos aprašo paskirtis:
 - 2.1. kurti saugią ir palankią aplinką, kurioje RPLC filialų darbuotojai jaučiasi gerbiami, priimtini ir saugūs;
 - 2.2. įsivertinti smurto priežastis, rizikos ir apsauginius veiksnius;
 - 2.3. parengti smurto prieš darbuotojus (tarp darbuotojų) prevencines priemones;
 - 2.4. operatyviai reaguoti į iškilusią grėsmę, taikyti apsaugos priemones ir teikti tinkamą pagalbą.
3. Tvarkoje vartojamos sąvokos:
 - 3.1. **Smurtas** – tai vieno žmogaus arba žmonių grupės prievartos veiksmas (psichologinis, fizinis, emocinis, taip pat asmens laisvės apribojimas ir/ar įžeidinėjimai/grasinimai elektroninėje erdvėje) prieš kitą žmogų ar žmonių grupę, iš to turint kokios nors naudos arba pasitenkinimo.
 - 3.2. **Fizinis smurtas** – tai fizinės jėgos naudojimas prieš kitą asmenį ar asmenų grupę, kuris sukelia fizinę ar psichologinę žalą.
 - 3.3. **Psichologinis smurtas** – tai tyčinis valdžios prieš kitą asmenį ar darbuotojų grupę naudojimas, kuris gali pakenkti fizinei, protinei, dvasinei, moralinei ir socialinei gerovei
 - 3.4. **Patyčios** – tai tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, kuriais jėgos persvarą turintis asmuo siekia įžeisti, įskaudinti kitą žmogų.
 - 3.5. **Smurto intervencija** –tai koordinuoti veiksmai, nukreipti į fizinio ir psichologinio smurto stabdymą.
 - 3.6. **Smurto prevencija** – tai planingas, sistemingas priemonių naudojimas, skirtas bet kokios smurto rūšies rizikai mažinti.

II. SKYRIUS SMURTO RIZIKOS IR APSAUGINIAI VEIKSNIAI

4. Veiksniai, galintys išprovokuoti smurtą:
 - 4.1. dažni ir nesprendžiami konfliktai darbe;
 - 4.2. informacijos apie darbo pokyčius (reorganizaciją, reikalavimų darbe ir pan.) stoka;
 - 4.3. nesutarimai profesiniais klausimais, klaidingų pareigų ir atsakomybių interpretacijos;
 - 4.4. nedarnūs tarpusavio santykiai, bendravimo įgūdžių ir savikontrolės stoka;
 - 4.5. stresas, nuovargis, didelis darbo krūvis;

- 4.6. teisingumo ir saugumo jausmo darbo vietoje trūkumas;
- 4.7. saugumo stoka darbo su pacientais metu.
- 5. Veiksniai, neleidžiantys smurtui atsirasti:
 - 5.1. pagarbos ir darnių tarpusavio santykių vertybių puoselėjimas;
 - 5.2. darnių bendravimo įgūdžių, savikontrolės, streso valdymo ugdymas;
 - 5.3. tolerancijos skatinimas ir lygiaverčių santykių ugdymas;
 - 5.4. darbas komandoje, tinkami konkurencijos būdai, izoliacijos atpažinimas ir netoleravimas, konstruktyviai sprendžiami konfliktai;
 - 5.5. reagavimas nedelsiant į bet kokios formos smurtą ir savalaikis konfliktų sprendimas;
 - 5.6. vertybių puoselėjimas: bendruomeniškumas, mandagumas, paslaugumas, rūpinimasis kitais, tarpusavio pasitikėjimas, solidarumas, lygiateisiškumas ir kt. vertybės;
 - 5.7. draudimas skleisti asmens garbę ir orumą žeminančią informaciją;
 - 5.8. dalykinės ir darbinės atmosferos užtikrinimas, gerų tarpusavio santykių skatinimas;
 - 5.9. aiškiai apibrėžiamos ir aprašomos darbuotojų pareigos ir atsakomybė, įskaitant paaukštinimo, atlyginimo nustatymo kriterijus bei taisykles;
 - 5.10. RPLC darbuotojų informavimas ir komunikavimas apie įvykusį smurto atvejį.

III. SKYRIUS SMURTO PREVENCIJOS PRIEMONĖS

6. Gerinti psichosocialinę ir fizinę darbo aplinką:

- a) sudaryti optimalias darbo sąlygas (darbo krūvis, darbo grafikas, darbo reikalavimai, reguliarūs susirinkimai, mokymai ir kt.);
- b) Užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą padidėjusiose smurto grėsmės vietose;
- c) stiprinti vidinę komunikaciją, naudojant elektronines ryšio priemones (el. paštas ir kt.);
- d) gauti atgalinį ryšį organizuojant darbuotojų apklausą apie pasitenkinimą darbu.

7. Užtikrinti darbuotojų supažindinimą su teisės aktais ir organizacijos taisyklėmis:

- a) pasirašytinai supažindinti darbuotojus su organizacijos dokumentais, reglamentuojančiais darbo santykius ir tvarką: RPLC darbo reglamentu, RPLC darbo tvarkos taisyklėmis, RPLC lygių galimybių politika, darbuotojų elgesio etikos kodeksu, pareigybių aprašų reikalavimais. Vykdytojas: RPLC filialų atsakingi asmenys (BRŪS vedėjai, administratoriai ar kt.);
- b) naujai pradėjusiems dirbti darbuotojams suteikti informaciją apie psichosocialinius rizikos veiksnius ir jų prevenciją. Vykdytojas: RPLC filialų atsakingi asmenys (BRŪS vedėjai, administratoriai ar kt.).

8. Vykdyti darbuotojų mokymus:

- a) vieną kartą per metus RPLC filialų skyrių susirinkimuose organizuoti diskusiją/aptarimą smurto prevencijos ir intervencijos temomis. Vykdytojas: RPLC filialų direktoriai ar jų paskirti atsakingi asmenys;
- b) periodiškai organizuoti RPLC vidinės komunikacijos mokymus, siekiant supažindinti darbuotojus su komunikacijos įstaigoje tvarka ir įrankiais, skatinti bendradarbiavimą ir stiprinti komandą. Vykdytojas: RPLC Metodinio vadovavimo ir monitoringo skyrius;
- b) įvesti filialuose „pasiūlymų, pageidavimų ir skundų dėžutes“, kuriose galima pateikti skundus, susijusius su smurto grėsme (tikrinamos kartą per savaitę). Vykdytojas: RPLC filialų direktoriai.

IV. SKYRIUS SMURTO INTERVENCIJOS PROCEDŪROS

9. Įvykus fizinio ar psichologinio smurto atvejui, RPLC darbuotojas reaguoja atlikdamas šiuos procedūrinius veiksmus (prevencijos ir reagavimo į smurtą algoritmas pateiktas Priede Nr. 1):

9.1. Reagavimas:

- 9.1.1. Sustabdyti fizinį ir/ar psichologinį smurtą panaudojusį asmenį.
- 9.1.2. Suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam asmeniui (jei reikalinga).
- 9.2. **Informavimas** (informuojami atsakingi asmenys, priklausomai nuo stebimo smurto tarp konkrečių darbuotojų):
- 9.2.1. informuojamas tiesioginis vadovas;
- 9.2.2. informuojama RPLC administracija (RPLC filialų direktoriai, RPLC personalo specialistas ir/ar RPLC Metodinio vadovavimo ir monitoringo sk. vedėjas);
- 9.2.3. taip pat galima pranešti Sveikatos apsaugos ministerijos nemokamu pasitikėjimo telefonu: 8 800 66004 (pasirinkus skaičių 3);
- 9.2.4. Atitinkamų institucijų informavimas (jei reikalinga).
- 9.3. **Sprendimas:**
- 9.3.1. smurto atvejo ištyrimas (kiekvieną konkrečiu smurto atveju RPLC direktoriaus įsakymu sudaroma Smurto atvejo nagrinėjimo komisija, kurios paskirtis išnagrinėti ir pateikti siūlymą dėl sprendimo priėmimo RPLC direktoriui);
- 9.3.2. pagalbos priemonių nustatymas;
- 9.3.3. drausminių priemonių nustatymas;
- 9.3.4. prevencinių priemonių nustatymas.
- 9.4. **Grižtamasis ryšys:**
- 9.4.1. ilgalaikės pagalbos smurto aukai teikimas (pagalbą teikia RPLC filialų paskirti konkrečiu atveju psichologai);
- 9.4.2. užtikrinama darbuotojo reintegracija į darbo aplinką, garantuojant apsaugą nuo nemalonių santykių su smurtautoju, ar perkėlimas į kitą darbą;
- 9.4.3. esant reikalui, suteikiama galimybė gauti teisinę pagalbą ir žalos atlyginimą;
- 9.4.4. pagalbos smurtautojui organizavimas (pagalbą teikia RPLC filialų paskirti konkrečiu atveju psichologai ir/ar RPLC personalo specialistas);
- 9.4.5. organizuoti atvejo aptarimą su skyriaus, kuriame įvyko smurtas, darbuotojais ir aptarti susidariusi situacija, jos priežastys;
- 9.4.6. stebėseną.

IV. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Ši tvarka privaloma ir su ja supažindinama pasirašytinai visi RPLC filialų darbuotojai.
11. Ši tvarka skelbiama įstaigos tinklalapyje www.rplc.lt

PRIEDAS NR. 1
PREVENCIJOS IR REAGAVIMO Į SMURTĄ ALGORITMAS

